

Navodila za recenzente

1 UVOD

Recenzijo lahko definiramo kot kritično, večslojno, pisno oceno vrednosti znanstvenega oz. strokovnega dela, ki je namenjeno za objavo, ki po potrebi vsebuje sugestije za izboljšanje kakovosti dela.

Osnovni cilj recenzije je, da mora nuditi uredništvu vse podatke, ki jih potrebuje za odločitev o objavi prispevka nekega avtorja. Preprečuje naj objavo plagiatov ter tudi prispevkov (npr. raziskav) z nepravilnimi izidi. Eden od vzporednih ciljev recenzije je, da avtorju omogoči, da spozna slabosti ali celo napake svojega dela in jih popravi ter izboljša kakovost predloženega prispevka.

Teorija pisanja znanstvenih prispevkov je del znanosti o znanosti in je lahko le v zelo skromnem obsegu prikazana v uredniškem navodilu za pisanje recenzij. Zato je nekaj ustrezne strokovne literature navedene med viri, ki so bili uporabljeni pri izdelavi tega navodila, in v bibliografiji na koncu spisa. Recenzentom priporočamo, da jo proučijo in morda še sami najdejo nova, sodobnejša dela.

2 NAVODILA

2.1 Recenzija mora zagotoviti, da bodo prispevki za revijo Moderna arhivistika oblikovani v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi dokumentacije, ki imajo oznako SIST ISO, in mednarodnimi standardi, ki bodo v kratkem prevzeti za slovenske standarde dokumentacije in informatike ter imajo oznako ISO. Prispevki morajo biti pripravljene skladno s pravili dobrega pisanja. Vsi pomembni standardi so navedeni med viri.

Za avtorje in recenzente so najpomembnejša navodila za oblikovanje prispevkov objavljena na spletni strani Pokrajinskega arhiva Maribor.

2.2 Obrazec naj bi olajšal in poenotil delo recenzentov. Uredništvo revije Moderna arhivistika bo z njim dobilo jedrnat in pregleden prikaz izidov recenzije. Prirejen je za recenzije znanstvenih člankov. Pri drugih prispevkih ga je treba smiselno uporabiti in opustiti zahteve, ki presegajo njihov doseg. Če je treba oceniti npr. strokovni članek, ki ni ponovitev raziskave, ampak recimo opis nekega izvedenskega dela, tedaj avtorju praviloma ni treba postavljati neke začetne hipoteze in podobno.

2.3 Recenziranje mora biti več kot samo (morda) šablonsko izpolnjevanje rubrik v obrazcu. Zato ima recenzent možnost, da doda svoje dopolnilno besedilo v ustrezno rubriko obrazca (6 Posebna recenzentova opažanja), ga priloži k obrazcu ali napiše recenzijski članek, ne glede na obrazec. Posebno v zadnjem primeru mora paziti, da izpolni osnovni cilj recenzije.

2.4 Recenzent naj se usmeri zlasti na vsebinski vidik prispevka (zanimivost, inovativnost, primernost za objavo v reviji), saj se avtorje, ki ne upoštevajo navodil uredništva za pripravo prispevkov, pozove, da tekste ustrezno popravijo. Vendar pa recenzent opozori na morebitno jezikovno neprimernost prispevka (nepravilna uporaba znanstvene terminologije in nerazumljivost jezika) ali na nedoslednosti pri citiranju virov oziroma znanstveni opremi prispevka (opombe, reference).

2.5 Recenzent v recenziji opozori na morebitne bistvene oziroma manjše pripombe na tekst. Preveri tudi, če je tematika že bila obdelana, pa avtor ugotovitev preteklih študij ni upošteval (citiral). Še posebej naj bo recenzent pozoren na metodološki vidik prispevka (ustreznost uporabljenih metod, vzorčenja, postavljanja in potrjevanja oz. zavračanja hipotez ipd.) in zgradbo prispevka. Manjše pripombe in/ali popravke lahko recenzent zapiše neposredno med besedilo prispevka.

2.6 V svoji recenziji recenzent odloči, če je prispevek:

- lahko objavljen v obliki, kot jo je predložil avtor;
- lahko objavljen potem, ko avtor naredi zahtevane popravke (o ustreznosti popravkov naj odloči urednik);
- potrebno popraviti in ga po opravljeni dopolnitvi ponovno vrniti recenzentu;
- neprimeren za objavo.

2.7 Recenzent določi kategorijo prispevka, ki ni nujno enaka, kot jo je določil avtor. Pri kategorizaciji prispevkov se upošteva "Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v okviru sistema COBISS" in sicer:

1.01 Izvirni znanstveni članek. Izvirni znanstveni članek je samo prva objava originalnih raziskovalnih rezultatov v takšni obliki, da se raziskava lahko ponovi, ugotovitve pa preverijo. Praviloma je organiziran po shemi IMRAD (Introduction, Methods, Results And Discussion) za eksperimentalne raziskave ali na deskriptivni način za deskriptivna znanstvena področja.

1.02 Pregledni znanstvenik članek. Pregledni znanstveni članek je pregled najnovejših del o določenem predmetnem področju, del posameznega raziskovalca ali skupine raziskovalcev z namenom povzemanja, analiziranja, evalviranja ali sintetiziranja informacije, ki so že bile publicirane. Prinaša nove sinteze, ki vključujejo tudi rezultate lastnega raziskovanja avtorja.

1.03 Kratki znanstveni prispevek. Kratki znanstveni prispevek je izvirni znanstveni članek, pri katerem so nekateri elementi sheme IMRAD lahko izpuščeni. Na kratko povzema izsledke končanega izvirnega raziskovalnega dela ali dela, ki je še v teku. Sem uvrščamo tudi kratke preglede (mini review) in predhodne objave, če imajo značaj kratkega znanstvenega prispevka.

1.04 Strokovni članek. Strokovni članek je predstavitev že znanega, s poudarkom na uporabnosti rezultatov izvirnih raziskav in širjenju znanja, zahtevnost besedila pa prilagojena potrebam uporabnikov in bralcev strokovne ali znanstvene revije, v kateri je objavljen.

1.25 Drugi sestavni deli

2.8 Recenzent lahko napiše posebna recenzentova opažanja in utemeljitve ali pa celotno recenzijo kot poseben recenzijski članek ali njen del kot prilogo k obrazcu.

Priloga lahko vsebuje npr.:

- posebna recenzentova opažanja, ki jih ni mogoče uvrstiti v rubrike obrazca,
- zahteve po popravkih in dopolnitvah besedila v recenziji obravnavanega članka,
- komentarje v zvezi z izpolnjevanjem obrazca, če se recenzentu zdijo potrebni.

Ustrezno utemeljitev terjajo zlasti negativne sodbe in (kasnejše) priporočilo uredništvu, naj prispevka ne objavi.

2.9 Recenzente posameznih prispevkov izbira urednik revije in pri tem spoštuje določila o anonimnosti postopka recenziranja. Recenzije so avtorjem prispevkov posredovane anonimno. Recenzent si zadrži izvod recenzije za lastno evidenco za primer ponovne recenzije. S podpisom obrazca recenzije recenzent izjavlja, da bo z uredništvom revije Moderna arhivistika sodeloval kot recenzent in da bo v recenzentskem postopku spoštoval načelo anonimnosti postopka, podatkov in ugotovitev iz recenziranega prispevka pa ne bo uporabljal pred njegovo objavo.

2.10 Podpisano recenzijo recenzent pošlje na naslov uredništva Pokrajinski arhiv Maribor, Radenci, Glavni trg 7, SI-2000 Maribor ali po faksu 02/ 228 50 39, 02/252 25 64 ali v skenirani obliki po e-pošti na naslov: nina.gostencnik@pokarh-mb.si.

3 VIRI IN SEZNAM DOPOLNILNE LITERATURE

Standardi

ISO 2145, Documentation - Numbering of divisions and subdivisions in written documents (Oštevilčevanje odelkov in pododdelkov v pisnih dokumentih)

ISO 5127, Documentation and information - Vocabulary (Dokumentacija in informacije - Slovar)

ISO 5776, Graphic technology - Symbols for text correction (Grafična tehnologija - Znaki za korekture besedila)

ISO 5966, Documentation - Presentation of scientific and technical reports (Dokumentacija - Oblikovanje znanstvenih in tehničnih poročil)

ISO 7144, Documentation - Presentation of theses and similar documents (Dokumentacija - Oblikovanje tez in podobnih dokumentov)

ISO 8601, Data elements and interchange formats; information interchange; representation of dates and times (Podatkovni elementi in izmenjevalni formati; izmenjava informacij; prikaz datumov in časa)

SIS ISO 8, Documentation - Presentation of Periodicals (Dokumentacija - Oblikovanje periodičnih publikacij)

SIS ISO 18, Documentation - Contents list of periodicals (Dokumentacija - Kazalo periodike)

SIS ISO 214, Documentation - Abstracts for publications and documentation (Dokumentacija - Izvlečki za publikacije in dokumentacijo)

SIS ISO 215, Documentation - Presentation of contributions to periodicals and other serials (Dokumentacija - Oblikovanje člankov v periodičnih in drugih serijskih publikacijah)

SIS ISO 690, Documentation - Bibliographical references - content, form and structure (Dokumentacija - Bibliografske navedbe - Vsebina, oblika in zgradba)

SIS ISO 2384, Documentation - Presentation of translations (Dokumentacija - Oblikovanje prevodov)

Strokovna literatura

Bahor, S. (1994). Vrednotenje v znanosti in tipologija dokumenta. Rokopis. Ljubljana.

Banić, N. (1984). Recenziranje rukopisa - način znanstveno-stručnog vrednovanja. Informatologia Yugoslavica. 31. 05. 1984, zv. 16, št. 1-2, str. 101-106.

Dezimal-Klassifikation, Fachausgabe, Geodaesie-Photogrammetrie-Kartographie (1967). Sestavil in obdelal Georg Schoen. 1. izd. Frankfurt am Main: Institut fuer Angewandte Geodaesie.

Navodilo za oblikovanje znanstvenih in strokovnih periodičnih publikacij, ki jih sofinancira MZT (1998). Ljubljana: MZT.

Mihajlov, A. I. (1970). Uvodni tečaj o informatiki/dokumentaciji. Ljubljana: Centralna tehniška knjižnica.

Okrugli stol "Znanstvena recenzija kao filter kvalitete u znanstvenoj izdavačkoj djelatnosti"(1983). Zagreb: Referalni centar sveučilišta, Timet, Dubravko, moderator. Informatologia Yugoslavica, 31. 05. 1984, zv. 16, št. 1-2, str. 113-125.

Seifert, H.(1972). Einfuehrung in das wissenschaftliche Arbeiten. Bibliographie-Dokumentation-Manuskript. Braunschweig: Vieweg&Sohn GmbH.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (1970, 1979). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik in Državna založba Slovenije.

Navodilo za pripravo znanstvenih del za objavo (1973). UNESCO, Prevedel dr. Jože Spanring. Varstvo narave, Ljubljana, zv. 7, str. 105-111.

Zelenika, R. (1991). Kako nastaje recenzija znanstvenog i stručnog djela. Zagreb: Zavod za istraživanje i razvoj sigurnosti.

Maribor, 04. 12. 2017, Uredništvo revije Moderna arhivistika